

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Christum meruisse nostram electionem, ratione probatur. cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

optio vero est ipsa iustificatio, quæ donatur in tempore. Hinc fit, ut si adoptio nobis per Christum datur in tempore, sicut omnes Catholici fateri debent, ipsa etiam adoptio per Christum, hoc est, ex meritis ipsius fuerit præfinita. Nam ut monuimus disp. 89. cap. 9, id quod Deus in tempore ex aliquibus meritis tribuit, ex eisde etiam prædestinavit: quia eodem modo prædestinavit, sicut in tempore donaturus erat.

Causa prædestinationis est quicquid est causa primi effectus ipsius.
Præterea cum Doctores inuestigant causam prædestinationis, ob quam dicatur aliquis prædestinatus, solum querunt causam primi effectus, qui ex prædestinatione in nobis fit, quod si illius inveniunt aliquam causam meritoriam, seu occasionem, prædestinationis, etiam eam concedunt neque in hac re August. vnquam à Pelagio, vel Semipelagianis dissensit: sed omnes eam causam prædestinationis concesserunt, quam in tempore esse dicebant primi effectus prædestinationis. Idcirco Photius, apud Oecumen. in 1. cap. ad Ephes. agens de benedictione spirituali per Christum inquit. *Quoniam modo?* & Respondet: *Sicut elegit nos ante mundi constitutionem: adeo vetus est nostra electio, ac benedictio.* Quid est ita esse antiqua benedictionem per Christum sicut est electio, nisi quia utraque in præscientia fuit? utramque vero dixit esse per Christum, quia sicut in tempore futura erat, ita in præscientia disposita fuit.

2 ad Tim. c. 1. Alius Pauli locus in eodem sensu exponitur.
Huc etiam spectat illud. *Vocavit nos vocatione sancta non secundum opera nostra, sed secundum propositum suum, & gratiam, quæ data est nobis in Christo Iesu ante tempora secularia.* hoc est, antequam inciperet hæc tempora, quæ spacijs voluntur, quod perinde est, atq; ab æterno. In quem locum Adamus sui non memor, ut oportebat, inquit, datam esse nobis gratiam à Deo ante tempora secularia per Christum: quia sicut Patet ab æterno prædestinavit, nos saluare; ita etiam modum nostræ salutis prævidit scilicet per Christum. Quem sensum sequuntur. *Theophil. & Oecum.* Non possum tamen non mirari, quomodo ex hoc loco Chrysost. & Theodor. colligant. Filij æternitatem, cum ibi sit sermo de Christo secundum humanitatem, iuxta ea, quæ supra notavi: sed Theodor. utrumq; sensum amplectitur. Quare ita falsum existimo asserere Deum in sua præscientia non respexisse Christi merita, ut gratiam nobis prædestinaret, sicut affirmare, gratiâ in tempore non fuisse nobis collatam intuitu eorundem meritorum.

Adamus.
Hieronym. Oecumen. Chrysost. Theodor.
Neq; huic doctrinæ aduersantur, Hieron. Oecum. & Chrysost. superius allegati. Hieron. enim refert nostram prædestinationem in Dei voluntatem, neq; aliam causam assignat; nõ ut excludat merita Christi, sed nostra. Oecum. vero, cum asserit nos fuisse consequutos adoptionem filiorum Dei, illud, *per Christum*, ita refert ad adoptionem, ut nõ excludat à prædestinatione, sicut ex dictis manifestum est. Denique cum Chrysost. ait, Dei fuisse prædestinare; causam effectricem denotat, quæ fuit solus Deus: solus enim prædestinare dicitur, etiam si ex meritis alterius prædestinet. Nam qui prædestinationem mereretur, non dicitur prædestinare. Cum vero subiunxit, Christi fuisse reconciliare, plane indicat causam meritoriam iustificationis nostræ in tempore, ac proinde causam eiusdem in æterna præscientia, ut notatum est.

Tertium te stimonium.
Tertio demum ex eodem capite, & testimonio ad Eph. 1. quo aduersarij oppositam confir-

marunt sententiam, hæc nostra opinio non obscure deducitur. Dicit enim Apostolus, *In quo scilicet Christo, & nos sorte vocati sumus:* cum dicit: *Sorte:* non tantum indicat nulla merita ex nobis præcessisse, ut vocaremur: sed etiam vocationem nostram fuisse ex electione, quæ quibusdam aliis in massa perditionis relictis, nos sorte vocavit. Sors enim, non omnibus, sed quibusdam ex multis contingit, & in ea quidem aliis præferuntur. Nomine ergo sortis optime denotatur beneficium nostræ vocationis nõ fuisse omnibus commune, sed nobis peculiare: & cum dicatur collatum nobis in tempore per modum sortis in Christo, hoc est, per Christum, sequitur nos fuisse electos in tempore ad gratiam vocationis per Christum, quod si in tempore electi sumus per meritum eius, ab æterno etiam eodem modo fuimus: sicut enim, quia Deus vocat in tempore per merita Christi, decrevit in præscientia ex eisdem meritis vocare: sic etiam, si elegit in tempore per Christum, per eundem decrevit eligere. Porro autem particulam *In*, eo loco significare causam, & poni pro *Per*, patet ex contextu, nam paulo superius dixerat Paulus de Christo: *In quo habemus redemptionem: & instaurare omnia in Christo,* & statim subiungit, *In quo etiam, & nos sorte vocati sumus,* quibus in locis particula *in*, idem est, quod *per*, ut aduersarij fatentur.

His omnibus adde, quod cum Aug. contra Pelagianos, & Semipelagianos contendit prædestinationem gratiæ in nobis non fuisse factam ex vllis meritis nostris, ut in lib. de prædest. Sæc. & alibi sæpenumero: de eadem gratia loquitur, quam volebat, ut Pelagius concederet: hanc autem vocat gratiam Christi in Epist. 107. & 93, quia per Christi meritum eam habemus, & ideo dicere possumus cum Apostolo: *Si Deus pro nobis, quis contra nos? qui proprio filio suo non pepercit, sed pro omnibus tradidit illum.* Quibus denotat gratiam hanc, quam nobis Deus sine nostris meritis prædestinat, esse ex meritis Christi: cumque ea ab æterno fuerit prædestinata, ex meritis illius etiam erit præfinita. Tandem de dilectione, quæ Deus dilexit nos, idem sequitur, si de ea loquamur, quæ Deus efficaciter nobis dare decrevit gratiâ hanc, nimirum fuisse etiam ex meritis Christi, sicut ipsam electionem, & prædestinationem: in his enim ratio quoque dilectionis continetur. Atvero si de ea dilectione loquamur, quæ antecedenti voluntate, & simplici, omnibus hominibus deus remedium desideravit, præuiso peccato Adami, ea non fuit ex meritis Christi, imo ex illa Christum prædestinavit, ut nobis remedium asseret, ex hac tamen solum non fuit nobis in tempore aliqua gratia collata.

CAPVT III.

Christum meruisse nostram electionem, ratione probatur.

Dilectio eo differt ab electione, quod solum circa dilectum versatur, cui aliquid bonum absolute volumus, nec ad illos, qui non diliguntur, vllum respectum habet: at vero electio est dilectio vnus præ alio, ac proinde ita circa electum versatur, desiderans ei bonum, ut alios etiam respiciat, quibus ipse dilectus præferatur. Idcirco est, aliquem eligi ad dignitatem, seu bonum, quod ab aliis secerni, & separari, quibus idem bonum non cõceditur, Ex hac definitione, quam

infiatur facile demonstrabimus electionem nostrā à massa perditionis ex meritis Christi factam fuisse in tempore, & præfinitam in præscientia. Cum enim omnes simul essemus eodem modo in primo parere damnati, & eandem sententiam subituri, non omnes, sed quidam ex illa cōmuni massa fuimus separati, gratia congrua, & efficaci vique ad finem vitæ: ergo quidam fuimus præ aliis electi: sed gratia qua fuimus separati, ne cum aliis damnati maneremus, fuit per Christum: ergo per Christum à cōmuni massa electi sumus: quod sita in tempore factū est, nemo ambigat in præscientia eodem modo fuisse decretum.

Neque vero, ut quispiam sit causa eligendi aliquem ex multis damnatis, opus est, ut ipse ita sit causa relinquendi alios obnoxios penæ, sicut est causa aliquem illorum liberandi: sed eo ipso, quod vnum liberat, aliis relictis in damnatione, in qua erant, ille dicitur eligi meritis, & intercessione precantis, qui alias non liberaretur, neque eligeretur.

Præterea, ut quis sit causa eligendi vnum ex multis non oportet esse causam, ut vnus potius, quam alius liberetur, quod peculiariter pro eo intercedat, sed satis est, si ipse pro omnibus etiam orat, & iudex precibus inclinatus vnum aut alterum concedat, quem alioqui à morte non liberaret. Tunc enim vere diceretur ille, precibus fecerit cōmuni penæ, & damnatione, quam cum aliis merebatur, & pateretur. Sic autem se habuit Christus qui cū pro omnibus passus fuerit, merito mortis suæ & orationis liberavit, quotquot ex massa perditionis, aliis in ea relictis, salui facti sunt; qui sanè alias nec fecerentur, nec saluarentur, nisi Christus pro cōmuni omnium causa mortuus esset: sicut expresse tradunt *Leo primus serm. 1. de passione, & in epist. 12. Aug. serm. 8. de verbis Apostoli Fulgentius libro de incarnatione & gratia cap. 7. Photius in epist. de 7. Synodis*, quæ habetur tomo 7. Concil. in principio vel, tom. ante 7. Synodum. Ex eo vero, quod asserimus, Christum fuisse causam nostræ electionis, hoc est, ut ex cōmuni massa eligerentur, non recte colligitur, fuisse causam, vel ex parte sua aliqui fecisse, ut hi potius, quam alii à cōmuni damnatione liberarentur: sed solum sequitur, hos, qui de facto liberati sunt, electos fuisse ut ita absolute dicendum sit, fuisse per Christum, & per meritum ipsius non solum dilectos, sed ab aliis etiam separatos, & electos; id quod de omnibus ab initio mundi electis, intelligendum est.

Ceterum nō solum hoc modo Christus fuit causa nostræ electionis, sed etiam ut nonnulli potius eligerentur, quam alii: quia peculiari ratione ut quisque præ se licet, si de Patribus veteris testamenti loquamur, qui merito passionis Christi futuro electi fuerunt, & salutem consecuti, nulla fuerit ex parte Christi peculiaris causa, ut ipsi potius eligerentur, quā alii, ex his tamen, qui post eius incarnationem fuerunt, ego non dubito Christum peculiari oratione, & voluntate merita sita illius applicasse, qui prædestinati, & electi fuerunt, ac propterea eos potius, quam alios electos, & prædestinatos fuisse. De quibusdam vero hoc certissimum est. *Luc. enim 22. Christus oravit pro Petro, ut non deficeret fides eius & Ioannis 17. pro Apostolis peculiariter oravit, nec solum pro illis, verum*

etiam addidit: *Non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi*, forma autem orationis fuit, *Non rogo, ut tollas eos de mundo, sed ut serues eos à malo*, qua oratione illorum perseverantiam à Deo postulavit. Quis autem negare audeat, Christum hac oratione vere meruisse Apostolis gratiam congruam, & efficacem, quā usque in finem perseverarent, atque in ea oratione exaudiri fuisse pro sua reuerentia: cumque pro illis potius, quam pro aliis oraverit, certum esse debet, illis potius, quam aliis hanc gratiam obtinuisse. Quod si in tempore propter merita Christi peculiariter ab ipso applicata, hæc gratia Apostolis concessa fuit, nemo dubitet in æterna electione intuitu huius orationis futuræ, his potius, quam aliis eandem præparatam fuisse.

Quod vero Iudas illam non habuit, etiam si tunc inter Apostolos esset, mirum nō est: nam & ipse Christus tanquam iam damnatum illum exclusit: *Quos dedisti mihi (ait) custodiui, & nemo ex eis perijt, nisi filius perditionis, ut Scriptura impleatur. Illud vero eiusdem c. 17. Ioan. Non pro eis autem rogo tantum, scilicet Apostolis, sed & pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me, ut omnes vnum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis vnum sint*: quod videtur de omnibus fidelibus intelligendū, non continet ita efficacem orationem pro omnibus fidelibus, sicut fuit ea, quam pro Apostolis factam esse diximus. Quocirca non fuit in ea pro omnibus Christus exauditus, ut omnibus perseverantia concederetur, quibus vnitas in fide donata fuit. Cur ergo id, quod pro Apostolis tū fecit Christus, non concedemus pro omnibus prædestinatis fecisse, ut peculiari modo sua merita illis applicaret, & perseverantiam eis obtineret: nam si multi sancti pro aliis orantes cōversionem eorum & perseverantiam impetrarunt, cur dicemus, Christum pro omnibus prædestinatis non orasse, & peculiari sua oratione tantā gloriam, & gratiam illis obtinuisse: utpote, qui recte omnes nouerat, & sibi præfentes habebat.

Denique cum singulari vocatione Matthæum & ceteros Apostolos, Magdalenam, Zachæum, & reliquos vocauit, nemo inficiari potest, illis potius quam aliis virtutem suorum meritorum applicasse. Ex quo etiam fit, non solum Christum causam fuisse electionis prædestinatorum, verum etiam aliquos Sanctos, qui suis orationibus primam gratiam, & perseverantiam aliis impetrarunt, causam electionis eorum extitisse, & ex orationis ipsorum præscientia ab æterno electionem aliorum factam fuisse.

De iustis autem, & prædestinatis ver. testam. nō eodem modo sentiendum est: Christus enim non potuit peculiari aliqua ratione merita sua his potius, quam aliis applicare. Cum enim oratio non fiat pro præteritis, nō videtur, qua ratione his potius, quam aliis merita Christi applicari possent: nam quod gratiarum actione nō potuerit fieri peculiaris applicatio inferius ostendimus. Christus igitur merito passionis suæ optime persoluit, quicquid debitum erat pro gratia antiquis Patribus collata, ipse tamē causa esse non potuit, cur potius hic, quam ille eligeretur: fuit nihilominus causa electionis eorū, qui à massa perditionis in spe ipsi separati sunt, ut ex dictis colligitur. Ceterum obiciant aliqui hoc modo: quam

20.

Ioan. 17.

De omnibus prædestinatis idem dicitur.

21.

Aliqui sancti fuerunt causa electionis aliorum.

Qua ratione Christus fuit causa electionis antiquorum Patrum.

applicat

12.
Quorundam
ob id dicitur oc-
currere.

applicuit merita sua, gratiam ipsis impetraret: id tamen fecit, quia sciebat eos esse à Deo iam electos, non ut ob suam orationem à Deo eligerentur, ut ita potius humana Christi voluntas diuine se conformaret, quam diuina humanæ. Huic tamen obiectioni facile occurritur: nam si Christus illa sua oratione in tempore gratiæ illis obtinuit: pro quibus peculiariter orauit, id quod nemo inficiari potest, sequitur, ob eadem orationem, eos pro quibus orauit, potius quam alios ad gratiam Dei in præscientia electos fuisse: nam quod Deus in tempore ob aliqua merita donat, idem in eternitate ob eadem merita donat, & perseverantiam; sequitur nec in tempore ob eandem orationem, gratiam eis dedisse: eandem enim esse rationem meritorum in tempore, & in eternitate, satis demonstrauimus disp. illa 89. cap. 9. ergo non ideo Christus orauit pro eis, quia electi sunt, sed ideo sunt ad gratiæ electi, quia Christus orauit, quem admodum Christus orauit quia gratia illis donanda erat, sic enim potius gratias ageret Patri pro beneficio, quod illis facere cogitauerat, sed pro eis orauit, ut illis potius quam aliis gratia daretur.

Non est im-
perfectio di-
uina volunta-
tis quod hu-
mana acqui-
escat.

Neque vero ob id yllam Deo tribuimus imperfectionem, si dicamus, diuinam voluntatem acquiescisse humanæ; nam ubi diuina spectat aliquis merita, ut eorum intuitu præmium aliquod tribuat, vel præparet; iuxta id, quod humana voluntas postulat diuina operatur, & ei quodammodo se conformat: idem de orationibus Sanctorum, quibus gratiam, & perseverantiam aliis obtinuerunt, omnino dicendum est. Nihilominus in hoc, quod Christus pro quibusdam orauit potius, quam pro aliis, humana Christi voluntas etiam diuinæ conformis fuit, & eam sequuta, quia scilicet bene nouit Christus eam esse Dei voluntatem, ut pro illis oraret: non tamen quia sciret, Deum ex se iam illos elegisse ad gratiam, qui ad hoc merita ipsius Christus expectare volebat: & hoc satis est, ut quamuis Christi meritum fuerit causa electionis quorundam potius, quam aliorum. Profunditatem diuini consilij cum Apostolo sic admiremur. *O altitudo diuitiarum, sapientiæ, & scientiæ Dei*: quia ex seipso nulla alia existente causa mittere voluerit filium suum in similitudinem carnis peccati, eiusque humanam voluntatem ad hoc mouerit; ut potius pro his, quam pro illis, oraret: atque eius orationis motus his potius quam aliis opitulari decreuerit. Neque hoc Christi meritum, etiam si condignum fuerit, ob stare potuit, quo minus gratia, quæ nobis intuitu illius donata fuit, vere sit gratia. Nam licet, si ad Christum referatur, non sit dicenda simpliciter gratia nobis tamen, qui nihil ex nobis obtulimus, simpliciter gratia, donatio, & misericordia dicenda est.

Gratia nobis
est gratia et-
iam si deus
ex meritis
Christi.

Alia obiectio
proponitur.

24.

Deinde arguet aliquis: sicut gratiarum actio, quam Christus Deo exhibiturus erat, fuit causa meritoria, ut Patribus veteris testamenti, Deus gratiam cōferret, cur etiam peculiaris gratiarum actio non potuit esse causa, ut his potius, quam aliis peculiaris gratia concederetur; & ita in vniuersum asseramus, meritum Christum peculiare fuisse quibusdam, ipsumque fuisse causam non solum electionis absolute, verum etiam, ut hi potius, quam alij, in veteri quoque testamento, eli-

gerentur: Nam sicut potest aliquis benefacere alteri propter gratiarum actionem, quam ab aliquo alio expectat pro beneficio collato, quo casu gratiarum actio mouet per modum meriti futurij, & in spe, sic etiam huic potius, quam alteri posset benefacere propter gratiarum actionem peculiarem, quam pro tali sperat beneficio.

Respondeo, quoties gratiarum actio non est effectus ipsius beneficii, bene potest illa in spe mouere per modum meriti, ac si præterita esset: sed cum est effectus beneficii, qualis est bonus usus gratiæ, non potest, ut disp. 91. cap. 6. monstrauimus; & ideo gratiarum actio, quam Christus exhibiturus erat, poterat esse meritum in spe, ratione cuius Patribus antiquis gratia donaretur. Potest etiam gratiarum actio futura esse causa, ut hoc beneficium potius, quam aliud alicui conferatur; similiter, ut huic potius, quam alteri. Si enim aliquis sciret, pro hoc beneficio maiores sibi agendas esse gratias, quam pro illo, & ideo, ut maiores ei gratiæ agerentur, maius donum tribueret: certe maior gratiarum actio in spe esset in causa, ut maius beneficium conferretur. Eodem modo si quis sciat maiores sibi referendas esse gratias, si huic potius, quam alteri faueat, ob hanc spem potest illi potius, quam alteri benefacere. At Deus nihil tale à Christo sperare potuit pro vno, quam pro alio beneficio, nam pro minima gratia, & beneficio, infinitæ ei gratiæ à magno Christo referendæ erant, cum minimum meritum illius, infiniti valoris esset: nec sperare potuit à Christo gratiarum actionem potius pro vno prædestinato, quam pro alio. nam pro quouis si eligeretur, idem omnino Christus persolueret. Futura ergo passio ipsius, & merita non potuerunt esse causa, cur potius hic quam alius, ante ipsius aduentum, ad gratiam eligeretur.

Ea, quæ hæcenus diximus, solum probant electionem nostram ad gratiam, qua scilicet Deus ab æterno decreuit, aliquos à massa perditionis liberare, fuisse factam ex meritis Christi, propter quæ in tempore quoque electis gratia illa donata est, quæ ex eorum massa extraheretur, aliis in ea relictis: & de hac tantum loqui Scripturam c. præcedenti notauimus. Porro electionem ad gloriam factam non fuisse ante merita Christi præuisa, facile potest ostendi. Primum si Paulus ad Ephes. 1. de ea loqueretur, ut aduersarij nonnulli fatentur, ex illo loco illos facile conuincemus: inde enim deduximus electionem, de qua Paulus loquitur, factam fuisse per Christum in præscientia.

Tum etiam contra eos agere possumus eisdem argumentis, quibus disput. 89. ca. 9. & 11. demonstrauimus, hanc electionem non fuisse à Deo præfinitam ante merita nostra præuisa: eisdem enim probatur manifeste, nec ante merita Christi, quorum virtute nos etiam merita vite æternæ eramus habituri; alioqui sicut nostra merita nihil operarentur ad gloriæ consequutionem, si electio ante illorum præscientiam facta esset, ut ibidem monstrauimus; ita nec merita Christi, quod est absurdum. Quod si electio nostra ad vitam æternam ex meritis nostris facta est, quia ex illis in tempore eam sumus consequuti, sit ex meritis etiam Christi facta fuerit: nam merita nostra ex meritis Christi in tempore procedunt, non nostra ex meritis Christi in tempore procedunt, deinde.

Ad hæc, absurdum sane videtur asserere, Deum decre-

decreuisse, iamnam regni cœlorum peccato primi parentis toti generi humano præclusam, alicui referre, donec præficeret Filium suum superato peccati, & mortis imperio dicturum. *Elevamini porta æternæ, & introibit Rex gloriæ.* Nam qui primogenitus erat futurus omnis creaturæ, quique sanguine suo confracturus erat feras inferni, & suo proprio merito cœlum ingressurus, atque alios etiam filios in eandem quoque gloriam adducturus, primus omnium à Deo præcisci debuit in gloriam destinatus, & electus, ante ceteros, quorum ipse redemptor, & caput futurus erat.

Hæ sane rationes saltem probant, non prius Deum præfuisse voluntate, & decreto efficaci alicui beare: quam viderit verbū carni unitum passum, & gloriosum: sed hac voluntate efficaci quolibet nostrum, qui glorificandus est, ex meritis illis fuisse dilectum, ac proinde dilectionem nostrā efficacem ad gloriam, ex præscientia meritorum Christi fuisse. Porro hanc dilectionem, quatenus electio est, ex meritis etiam Christi ortam fuisse, eadem ratione probatur, qua demonstravimus, electionem etiam ad gratiam ex meritis illius factam fuisse. De applicatione vero meritorum Christi, utrum ante opera, & merita nostra, an ipsis iam factis, fieri debeat, ut gloria eis reddatur, non est huius loci, sed de hac re fusius differemus 1.2. q. 113. & q. 114. nunc autem nobis sufficiat, probasse, voluntatem efficacem alicui beandi, ex præscientia applicationis meritorum Christi ortam habuisse.

Neque huic nostræ doctrinæ quidquam obstant Scripturæ testimonia, quæ cap. 1. pro secunda opinione allata sunt. Quod enim iustificati, dicantur Christo dati à Deo, non obest, quo minus merito passionis suæ, illos obtinuerit: imo & illos potius quam alios: sicut enim dicuntur à Deo iustificati, etiam si merito Christi sanctificati fuerint, ita etiam dicuntur à Deo dati, etiam si Christus meritis suis à Deo eos obtinuerit. Negare tamen nō possumus, Christum iure redemptionis, & merito condigno ita illos sibi comparasse ut eorum iustificatio non fuerit ipsi gratia, sed merces condigne reddita, non ex misericordia donata; tamen ipsi iustificatis, & redemptis gratia fuerit, & pura misericordia: quia ex ipsis nihil, nisi miseria præcessit. Neque vero vllus interpretum est, qui testimonia illa Scripturæ in sensu, quem aduersarij comminiscuntur, intelligat, & multo minus illa duo ad Eph. 1. quod enim dicuntur à Christo electi secundum propositum voluntatis Dei, nemo ita explicat, ut ex solo Deo electio præcesserit, sed propositum vocant voluntatem, quam habuit Deus iustificandi electos, quam frequenter ita appellat August. ut notavi disp. 88. cap. ult. ideoque Aug. vocationem electorum sæpius dicit esse secundum propositum, quia congrua est, ut Deus propositum iustificandi exequatur. Deinde cum dicuntur ad Eph. 1. *Sorte vocati*, non ideo dicuntur quia solo nutu Dei, non intuitu meritorum Christi, vocari sumus; sed quia sine vllis nostris meritis vocamur, ut omnes Latini exponunt, imo non obscure ex eodem loco supra probavimus, nostrā electionem ex meritis Christi fuisse.

Deinde illud Matth. 20. quis vnquam ita, sicut aduersarij, intellexit? nō enim dixit Christus, non esse suum dare regnum cœlorum electis, & præ-

destinatis, qui Luc. 22. dixit, *Et ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus. ut edatis & bibatis super mensam meam in regno meo:* ubi de humanitate loquebatur, ut indicant illa verba: *sicut disposuit mihi Pater:* sed dixit non est meum dare vobis, qui iure cognationis dexteram, & sinistram petitis: ob id tamen non negavit, suum esse, dare iis, quibus paratum erat à Patre æterno: imo id plane affirmavit, cum subiunxit; *Sed quibus paratum est à Patre meo:* præsertim si particula græca *καὶ*, posita sit pro *quia*, Latine *nisi*, sicut idem Vulgatus vertit Marci. 9. in illis verbis, *neminem viderunt, nisi Iesum solum;* imo & particula *sed*, Latine eam vim habet, ut affirmet id, quod antea negatum erat: quemadmodum si à iudice quis petat coronam, quam non meruit, & iudex respondeat, non est meum dare tibi, sed iis, qui eam fuerint promeriti. Quem sensum sequuntur Græci in eum locum, ex quo potius nostra colligitur sententia, quam opposita.

Postremo id, quod adducitur ex S. Tho. solum probat Deum in sua æterna electione, nullū consiliarium sibi adhibuisse, sed per seipsum de rebus faciendis providisse: ceterum non negat, Deum in sua electione merita aliqua respexisse, ut aliquid definiret: hoc enim non est vti aliquo medio in suo consilio, & providentia.

CAPVT IV.

Merita Christi fuisse causam nostræ prædestinationis, ratione ostenditur.

I Am vero ex superioribus liquet, merita Christi fuisse causā prædestinationis nostræ in eundem sensum, quo disp. 9. ostendimus, nullam ex parte nostra esse causam meritoriam, aut disponentem ad illam. Nam sicut ex parte nostra nulla fuit huiusmodi causa primi effectus prædestinationis nostræ, & ideo nostræ prædestinationis non fuimus causa: ita etiam, cum Christi meritum, & oratio causa fuerit omnis gratiæ, quæ nobis concessa est, & prædestinatione præparata: sequitur causam fuisse nostræ prædestinationis: hæc enim nihil est aliud, quam donorum gratiæ præparatio. Idem dicendum est de orationibus Sanctorum, propter quas alii vocati, & perseverantiam consequuti sunt. Ille enim, qui causa est meritoria, aut impetratoria primæ vocationis, totius etiam effectus dicitur causa, si ab illa prima vocatione effectus prædestinationis incipiat. Inde autem incipere nostram prædestinationem non ut aduersarij, contendunt, ab ipsismet orationibus, & meritis Christi, aut alterius sancti, c. seq. fasius ostendam. Nunc vero supposita eorū sententia, qui docent, effectus prædestinationis ab ea gratia incipere, quæ nobis conceditur, recte probatum est prædestinationis nostræ dari causam meritoriam, non ex parte nostra, sed Christi, aut alterius Sancti: & ita eorum orationibus, atque meritis aliter quam nostris prædestinationem nostram adiuvari. Hæc namque adiuuat prædestinationem nostram consummando tantum merita propria, & perseverantiam: orationes vero Christi, aut alterius Sancti, etiam prædestinationem ipsam, hoc est, effectus illius inchoando.

In confirmationem tamē huius sententiæ suffragatur, ut cōtra Capreolum, Ferrar. & alios, qui primam

Luc. 22.

29.

S. Thom. explicatur.

30.

Fidem, & ad munem dis-